

PRAVIDLA PRO ZADLUŽOVÁNÍ STATUTÁRNÍHO MĚSTA JIHLAVA

Preamble

Tato pravidla upravují možnosti pro schvalování přijetí cizích zdrojů¹ statutárním městem Jihlava (dále jen „město“) ve vazbě na ukazatele finančního zdraví města. Cílem je nastavit vnitřní limity tak, aby v souladu s konceptem udržitelného rozvoje nebylo ohroženo finanční hospodaření města.

I. Právní východiska

V širším kontextu je pravidlo řádného hospodaření ukotveno v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, který v § 159 odst. 1 stanovuje: „Kdo přijme funkci člena voleného orgánu, zavazuje se, že ji bude vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí.“ K tomu lze doplnit ustanovení upřesňující povinnosti při správě cizího majetku: „Správce cizího majetku vykonává svou působnost a plní povinnosti s péčí řádného hospodáře.“

Konkrétnější je v tomto smyslu zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, který v ustanovení § 38 odst. 1 uvádí: „Majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákona vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku.“

Právě výše uvedená formulace odkazuje na zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který využívá principu „3E“ (efektivnost, účelnost, hospodárnost). Obec se tak při správě majetku a veřejných financí musí v souladu s výše uvedenými zákony vždy chovat v souladu s principem „3E“, tedy i při schvalování přijetí cizích zdrojů. Přiměřenou výši zadlužení nelze brát jako negativní jev, je nezbytná např. pro realizaci velkých investičních akcí, které by bez cizích zdrojů nešlo jinak realizovat.

Zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, ve znění pozdějších předpisů, stanovuje určitá pravidla týkající se zadluženosti vyjmenovaných orgánů veřejné správy, striktně však nestanovuje maximální nepřekročitelnou výši zákonem povoleného zadlužení města. Úroveň zadlužení ve výši 60 % průměrných příjmů za poslední čtyři roky je považováno za únosné zatížení města bez zásadních dopadů na jeho hospodaření. K tomuto kritériu začaly přihlížet i některé bankovní domy. Zákon zároveň stanovuje, jakým způsobem a v jaké výši přijaté závazky splácet. Město z výše uvedených důvodů stanovuje interní pravidla pro oblast zadlužování.

II. Ukazatele finančního zdraví a hodnocení města

Pro účely nastavení vnitřních limitů byly vybrány 4 ukazatele, které by společně měly nejlépe charakterizovat finanční zdraví města (v závorce je uvedena váha jednotlivého ukazatele pro výpočet souhrnného ukazatele finančního zdraví města):

---

¹ Cizími zdroji se rozumí přijetí krátkodobého a dlouhodobého úvěry, zápůjčky a návratné finanční výpomoci, vydání dluhopisů a vystavení směnec.

1) Pravidlo rozpočtové odpovědnosti (40 %)

Pravidlo rozpočtové odpovědnosti pro obce vychází z § 17 zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, ve znění pozdějších předpisů. Toto pravidlo ukládá obcím při překročení hranice dluhu na úrovni 60 % průměrného příjmu za předchozí čtyři roky splacení alespoň 5 % závazků z této překročené částky. Když obec nesplatí v této výši své závazky, bude ji dočasně zadržena část sdílených daňových příjmů odpovídající výši neuskutečněné zákonem definované splátky. Zadržené příjmy budou plně využity na splacení dluhu dotčené obce, ta tak o ně nepřichází. Výrok o splnění či nesplnění tohoto pravidla je povinnou náležitostí závěru zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření (v případě nesplnění se uvede, o kolik dluh obce překročil průměr příjmů).

2) Celková zadluženost (20 %)

Tento ukazatel zachycuje míru zadlužení majetku dané obce. To znamená, jaký podíl aktiv je kryt cizími zdroji. Hodnota ukazatele by neměla překročit 25 %.

3) Celková likvidita (20 %)

Tento ukazatel vyjadřuje podíl oběžných aktiv a krátkodobých závazků. Hodnota ukazatele nižší než 1 naznačuje, že obec není schopna splatit své krátkodobé závazky (dostává se do platební neschopnosti).

4) Ukazatel dluhové služby (20 %)

Tento ukazatel, jehož konstrukce vychází z usnesení vlády České republiky č. 346/2004², zachycuje podíl dluhové služby na běžných příjmech rozpočtu (daňové příjmy, nedaňové příjmy a příjmy plynoucí ze souhrnného dotačního vztahu). Hodnota ukazatele by neměla překročit 30 %.

Ukazatel ³	Limitní hranice	A	B	C	D
Pravidlo rozpočtové odpovědnosti	nad 60%	(0-10%>	(10-30%>	(30-60%>	nad 60%
% obcí ČR		68%	13%	10%	9%
Celková zadluženost	nad 25%	(0-5%>	(5-10%>	(10-25%>	nad 25%
% obcí ČR		71%	17%	10%	2%
Celková likvidita	pod 1	nad 5	<3-5)	<1-3)	pod 1
% obcí ČR		74%	12%	12%	2%
Ukazatel dluhové služby	nad 30%	(0-5%>	(5-10%>	(10-30%>	nad 30%
% obcí ČR		75%	14%	9%	2%

Zdrojem dat pro výpočet ukazatelů jsou finanční a účetní výkazy města. Váhy jednotlivých ukazatelů byly stanoveny s ohledem na jejich závaznost v právních předpisech a na podíl obcí v České republice, které překračují níže definované hraniční hodnoty.

² Nahrazeno usnesením vlády č. 1395/2008, o monitoringu hospodaření obcí a o zrušení usnesení vlády ze dne 14. dubna 2004 č. 346, o Regulaci zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby.

³ % obcí ČR u jednotlivých intervalů každého z ukazatele je stanoveno na základě dat Ministerstva financí České republiky z roku 2019.

III. Interpretace a vyhodnocení

Překročení hraniční hodnoty u jednotlivých ukazatelů nutně neznamená, že je obec v tíživé finanční situaci, ale indikuje možné riziko finančních i obecněji hospodářských problémů, do které se obec může dostat jak v krátkodobém, tak zejména v dlouhodobém horizontu.

Celkové hodnocení finančního zdraví města je vypočteno váženým průměrem jednotlivých ukazatelů. V případě dosažení mezní hodnoty mezi dvěma hodnoceními je vždy zvoleno vyšší hodnocení pro daný ukazatel, a to s ohledem na jejich definici uvedenou výše, kde se vždy hovoří o překročení hraniční hodnoty. V případě, že alespoň jeden z ukazatelů dosáhne hodnocení „D“, tak i celkové hodnocení finančního zdraví města bude klasifikováno nejnižším hodnocením „D“. Hodnocení bude probíhat každoročně a bude součástí závěrečného účtu města.

Na základě výsledku souhrnného hodnocení finančního zdraví města jsou stanoveny možnosti pro schvalování přijetí cizích zdrojů. V případě přijetí dalších cizích zdrojů při hodnocení „B“ a „C“ jsou stanoveny omezující podmínky z hlediska účelovosti takto přijatých prostředků. Maximálním limitem zadluženosti je vždy splnění pravidla rozpočtové odpovědnosti, tzn. celková výše dluhu města na úrovni 60 % průměrného příjmu za předchozí čtyři roky. V případě hodnocení „D“ je přijetí dalších cizích zdrojů zakázané, tak aby nemohlo dojít ke zhoršení finanční i obecněji hospodářské situace města.

Souhrnné hodnocení	Riziko z hlediska finanční stability	Schválení přijetí cizích zdrojů	Účel přijetí cizích zdrojů	Maximální limit zadluženosti
A	Minimální	Je možné	Bez omezení	Do výše 60 % průměrného příjmu za předchozí čtyři roky
B	Nízké	Je možné	Předfinancování investičních akcí a projektů kofinancovaných z národních a nadnárodních zdrojů a řešení krizových situací (živelné pohromy apod.)	Do výše 60 % průměrného příjmu za předchozí čtyři roky
C	Značné	Nedoporučuje se	Řešení krizových situací (živelné pohromy apod.)	Do výše 60 % průměrného příjmu za předchozí čtyři roky
D	Vysoké	Zakazuje se	-	-

IV. Závěr

Tato pravidla byla schválena na zasedání Zastupitelstva města Jihlavy dne 21. 9. 2021 usnesením č. /21/ZM. Jejich účinnost nastává dnem schválení.